

บทบาทและความรับผิดชอบของอาจารย์ในวิทยาลัยครูในภาคใต้

นาย สวัสดิ์ สุขन्छ

005353

ศูนย์วิทยทรัพยากร

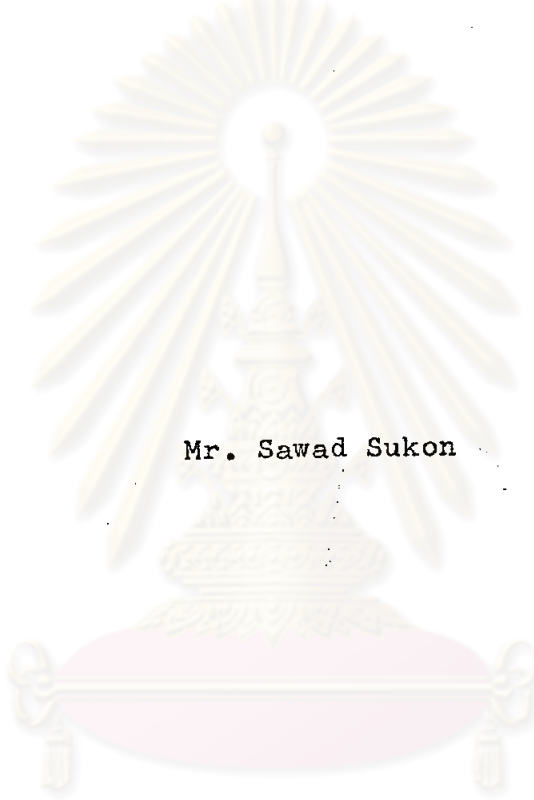
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2522

ROLES AND RESPONSIBILITIES OF TEACHER EDUCATORS IN
TEACHER COLLEGES IN THE SOUTHERN REGION

Mr. Sawad Sukon

คุณยวิทย์ทรัพย์ากร
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1979

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บทบาทและความรับผิดชอบของอาจารย์ในวิทยาลัยครูในภาคใต้

โดย นาย ธีวศักดิ์ สุคนธ์

ภาควิชา บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญมี เฌรยอค

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์

..... *Signature* คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประคินรุ้ง บุญนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... *Signature* ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์)

..... *Signature* กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จุฑิยา บุญประเสริฐ)

..... *Signature* กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญมี เฌรยอค)

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บทบาทและความรับผิดชอบของอาจารย์ในวิทยาลัยครูในภาคใต้

ชื่อนิติกร นายสวัสดิ์ สุคนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มุณี เณรยอก

ภาควิชา บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2521

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทและความรับผิดชอบของอาจารย์ในวิทยาลัยครูในภาคใต้
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาททางการสอน การนิเทศการสอน การค้นคว้าวิจัย การเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการ การเป็นที่ปรึกษากิจกรรมเสริมหลักสูตร การให้บริการแก่ชุมชนและสังคม และหน้าที่พิเศษอื่น ๆ ของอาจารย์ในวิทยาลัยครูในภาคใต้
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่ปรากฏในบทบาทและความรับผิดชอบของอาจารย์ในวิทยาลัยครูในภาคใต้

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ผู้บริหารและอาจารย์ทุกคนในวิทยาลัยครูในภาคใต้ ทั้ง 5 แห่ง ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2521 รวมกลุ่มประชากรทั้งสิ้น 562 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ (Check list) และเกณฑ์ประเมินค่า (Rating scale) จากแบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 562 ฉบับ ผู้วิจัยได้รับคืนมา 410 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 72.95 และเป็นแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ไม่สามารถนำมาวิเคราะห์

ได้ 22 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 3.91 จึงเหลือแบบสอบถามที่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ 388 ฉบับ
คิดเป็นร้อยละ 69.04 โดยจำแนกเป็นผู้บริหารจำนวน 118 คน และอาจารย์จำนวน 270 คน
และผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์โดยวิธี หาค่าร้อยละ (Percent) ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และ
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ปรากฏว่า

1. บทบาทและความรับผิดชอบของอาจารย์ในวิทยาลัยครูในภาคใต้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานจริง ปรากฏว่า ผู้บริหารและอาจารย์ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานด้านการสอนอยู่ในเกณฑ์มากเป็นอันดับแรก รองลงมาได้แก่การเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการ ส่วนบทบาทด้านการนิเทศการสอน การเป็นที่ปรึกษา กิจกรรมเสริมหลักสูตร การให้บริการแก่ชุมชนและสังคม การค้นคว้าวิจัย และหน้าที่พิเศษอื่นๆ พบว่า ผู้บริหารและอาจารย์ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อยทั้งสิ้น

2. บทบาทและความรับผิดชอบของอาจารย์ในวิทยาลัยครูในภาคใต้เกี่ยวกับ ความคิดเห็น ปรากฏว่า ผู้บริหารและอาจารย์เห็นว่า บทบาทด้านการสอนอยู่ในเกณฑ์สำคัญอย่างยิ่ง ส่วนบทบาทด้านการนิเทศการสอนและการเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการ ผู้บริหารและอาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่าอยู่ในเกณฑ์สำคัญเป็นอันดับแรก รองลงมาได้แก่ บทบาทด้านการค้นคว้าวิจัย ด้านการเป็นที่ปรึกษา กิจกรรมเสริมหลักสูตร และการให้บริการแก่ชุมชนและสังคม ตามลำดับ ส่วนบทบาทในหน้าที่พิเศษอื่น ๆ ผู้บริหารและอาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่าอยู่ในเกณฑ์สำคัญน้อย

3. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับบทบาทและความรับผิดชอบด้านต่าง ๆ ของอาจารย์ในวิทยาลัยครูในภาคใต้นั้น ปรากฏว่า บทบาทที่เป็นปัญหาและอุปสรรคอยู่ในเกณฑ์มากเป็นอันดับแรกได้แก่ การค้นคว้าวิจัย รองลงมาได้แก่ การให้บริการแก่ชุมชนและสังคม การสอน และบทบาทในหน้าที่พิเศษอื่น ๆ ตามลำดับ ส่วนการปฏิบัติงานในด้านการนิเทศการสอน การเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการและการเป็นที่ปรึกษากิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้บริหารและอาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่า เป็นปัญหาและอุปสรรคอยู่ในเกณฑ์น้อยทั้งสิ้น

Procedures

Population of this study consisted of all college administrators and teacher educators in teacher colleges who performed their duties during the second semester of 1978 academic year in all of 5 teacher colleges in the Southern Region; which made the total of 562.

In gathering data for this study, questionnaires in the forms of check lists and rating scales were employed. Of the total 562 questionnaires sent out, 410 or 72.95 percent were returned; and 22 questionnaires or 3.91 percent were in-completed. Therefore, 388 questionnaires or 69.09 percent of the total number were used for analysis. This population consisted of 118 college administrators and 270 teacher educators. The data were analyzed by using percentage, arithmetic mean, and standard deviation.

Findings

1. The actual performance of the roles and responsibilities of teacher educators in teacher colleges in this study are given in order of frequently performed as follows : instruction, academic advice, supervision, cocurricular student activities advice, public and community services, research, and other duties respectively.

2. The perceived roles and responsibilities of teacher educators in this study are given in order of importance as follows: instruction is

the most important role, supervision and academic advice are less important than the first one, research, cocurricular student activities advice, public and community services, and other duties are the least.

3. Conducting a research is the most important problem of the teacher educators in teacher colleges in the Southern Region, they faced some problems in performing public and community services, instruction, and other duties. They responded that in performing supervision, academic advice, and cocurricular student activities advice they found to be less problems.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งสำเร็จลงด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เนรมิตร อาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยที่ได้ให้คำแนะนำ ชี้แจงและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆมาโดยตลอด ผู้วิจัย จึงขอขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร. สายหยุด จำปาทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ อาจารย์ ดร. ศิวชัย ชัยจริยฉายากุล และอาจารย์ทุกท่านในแผนกวิชาบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์บุรีรัมย์ ที่ได้ให้ข้อคิดเห็นและคำแนะนำต่างๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณอาจารย์ วีระ กระสินธุ์ อาจารย์ สมชาย ยิ้มพันธ์ อาจารย์ประสิทธิ์ โมระมัท อาจารย์สวาท สุคนธ์ และอาจารย์ธัญญา สุคนธ์ ที่ได้ช่วยกรุณาในเรื่องการแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามจนเพียงพอที่จะนำมาวิจัย และขอขอบพระคุณอาจารย์และผู้บริหารทุกคนในวิทยาลัยครูในภาคใต้ ที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

สุดท้ายขอขอบคุณเพื่อนนิสิตทุกคนในแผนกวิชาบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์บุรีรัมย์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำต่างๆจนงานวิจัยนี้สำเร็จลงด้วยดี

สวัสดี สุคนธ์

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ฅ
รายการตารางประกอบ	ท
บทที่ ๑	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	10
ขอบเขตของกรวิจัย	10
ขอตกลง เบื้องต้น	11
คำจำกัดความของคำที่ใช้ในการวิจัย	11
ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย	14
วิธีดำเนินการวิจัย	14
ลำดับขั้นในการ เสนอข้อมูล	15
2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท	17
บทบาทและความรับผิดชอบของอาจารย์ในวิทยาลัยครู	21
บทบาททางด้านการสอน	34
บทบาททางด้านการนิเทศการสอน	42
บทบาททางด้านการค้นคว้าวิจัย	50
บทบาททางด้านการ เป็นที่ปรึกษาทางวิชาการ	59

บทที่	หน้า
บทบาททางด้านการเป็นที่ปรึกษากิจกรรมเสริมหลักสูตร	69
บทบาททางด้านการให้บริการแก่ชุมชนและสังคม	77
บทบาทในหน้าที่พิเศษอื่นๆ	88
3 วิธีดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล	92
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	92
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	92
ลักษณะของแบบสอบถาม	93
การเก็บรวบรวมข้อมูล	94
การวิเคราะห์ข้อมูล	96
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	96
4 การวิเคราะห์ข้อมูล	98
การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	98
เกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล	102
การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานจริง	102
การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น	134
การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค	167
เปรียบเทียบการปฏิบัติงานจริง ความคิดเห็น ปัญหาและอุปสรรค ในการปฏิบัติ งานของประชากรในวิทยาลัยครูในภาคใต้	199
5 สรุปผลการวิจัย	202
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	202
วิธีดำเนินการวิจัย	202
สรุปผลการวิจัย	203
อภิปรายผลการวิจัย	211

บท

หน้า

ขอเสนอแนะสำหรับสถาบันฝึกหัดครู	224
ขอเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	22๖
บรรณานุกรม	226
ภาคผนวก	238
ประวัติผู้เขียน	2๖๖

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	ผลการเก็บรวบรวมข้อมูล	95
2	จำนวนประชากรในวิทยาลัยครูในภาคใต้จำแนกตามเพศ	98
3	จำนวนประชากรในวิทยาลัยครูในภาคใต้จำแนกตามอายุ	99
4	จำนวนประชากรในวิทยาลัยครูในภาคใต้จำแนกตามวุฒิการศึกษา	100
5	จำนวนประชากรในวิทยาลัยครูในภาคใต้จำแนกตามประสบการณ์	101
6	การปฏิบัติงานจริงของประชากรในวิทยาลัยครูในภาคใต้เกี่ยวกับบทบาท ด้านการสอน	103
7	การปฏิบัติงานจริงของประชากรในวิทยาลัยครูในภาคใต้เกี่ยวกับบทบาท ด้านกรณีพิเศษการสอน	108
8	การปฏิบัติงานจริงของประชากรในวิทยาลัยครูในภาคใต้เกี่ยวกับบทบาท ด้านการค้นคว้าวิจัย	113
9	การปฏิบัติงานจริงของประชากรในวิทยาลัยครูในภาคใต้เกี่ยวกับบทบาท ด้านการเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการ	116
10	การปฏิบัติงานจริงของประชากรในวิทยาลัยครูในภาคใต้เกี่ยวกับบทบาท ด้านการเป็นที่ปรึกษากิจกรรมเสริมหลักสูตร	119
11	การปฏิบัติงานจริงของประชากรในวิทยาลัยครูในภาคใต้เกี่ยวกับบทบาท ด้านการให้บริการแก่ชุมชนและสังคม	122
12	การปฏิบัติงานจริงของประชากรในวิทยาลัยครูในภาคใต้เกี่ยวกับบทบาท ด้านใจหน้าที่พิเศษอื่นๆ	126
13	การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานจริงของประชากรในวิทยาลัยครูในภาคใต้ เกี่ยวกับบทบาทด้านต่างๆ	131
14	ความคิดเห็นของประชากรในวิทยาลัยครูในภาคใต้เกี่ยวกับความสำคัญ ของบทบาทการสอน	135

15	ความคิดเห็นของประชากรในวิทยาลัยครูในภาคใต้เกี่ยวกับความสำคัญของ บทบาทด้านการนิเทศการสอน	141
16	ความคิดเห็นของประชากรในวิทยาลัยครูในภาคใต้เกี่ยวกับความสำคัญของ บทบาทด้านการค้นคว้าวิจัย	146
17	ความคิดเห็นของประชากรในวิทยาลัยครูในภาคใต้เกี่ยวกับความสำคัญของ บทบาทด้านการเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการ	149
18	ความคิดเห็นของประชากรในวิทยาลัยครูในภาคใต้เกี่ยวกับความสำคัญของ บทบาทด้านการเป็นที่ปรึกษากิจกรรมเสริมหลักสูตร	152
19	ความคิดเห็นของประชากรในวิทยาลัยครูในภาคใต้เกี่ยวกับความสำคัญของ บทบาทด้านการให้บริการแก่ชุมชนและสังคม	155
20	ความคิดเห็นของประชากรในวิทยาลัยครูในภาคใต้เกี่ยวกับความสำคัญของ บทบาทในหน้าที่พิเศษอื่นๆ	159
21	เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชากรในวิทยาลัยครูในภาคใต้เกี่ยวกับ ความสำคัญของบทบาทด้านต่างๆ	164
22	ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการสอนของประชากรในวิทยาลัย ครูในภาคใต้	168
23	ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศการสอนของประชากร ในวิทยาลัยครูในภาคใต้	172
24	ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการค้นคว้าวิจัยของประชากรใน วิทยาลัยครูในภาคใต้	177
25	ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการของ ประชากรในวิทยาลัยครูในภาคใต้	182
26	ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการเป็นที่ปรึกษากิจกรรมเสริมหลัก สูตรของประชากรในวิทยาลัยครูในภาคใต้	185

ตารางที่ ๒

หน้า

27	ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานภายใต้การให้บริการแก่ชุมชนและสังคม ของประชากรในวิทยาลัยครูในภาคใต้	188
28	ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามหน้าที่พิเศษอื่นๆของประชากร ในวิทยาลัยครูในภาคใต้	192
29	เปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคที่ปรากฏในบทบาทต่างๆของประชากรใน วิทยาลัยครูในภาคใต้	195
30	เปรียบเทียบการปฏิบัติงานจริง ทัศนคติเห็น ปัญหาและอุปสรรคในการ ปฏิบัติงานของประชากรในวิทยาลัยครูในภาคใต้	199

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย